

การเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงาน ในภาคอุตสาหกรรมและบริการ

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่สี่

ได้พิจารณารายงานเรื่อง การเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการ^๑

ตระหนัก ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมและบริการโดยไม่คำนึงถึงผลเสียต่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงาน ส่งผลให้คนทำงานต้องบาดเจ็บ เจ็บป่วย ทูพผลกระทบ พิการ หรือเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก

ตระหนัก ว่าการเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงาน เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และกฎหมายอื่นอีกหลายฉบับ รวมทั้งตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

รับทราบ ว่ารัฐบาลได้กำหนดนโยบาย “แรงงานปลอดภัยและสุขภาพอนามัยดี” เป็นระเบียบวาระแห่งชาติ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ตระหนัก ว่าการแก้ปัญหาจะต้องคำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (ทั้งภาครัฐ องค์กรนายจ้าง ผู้ประกอบการ องค์กรลูกจ้าง สหภาพแรงงาน คนทำงาน และผู้ประสบอันตรายจากการทำงาน) และการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในองค์กรต่างๆ

รับทราบ ว่าคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการต้องได้รับการคุ้มครองด้านอาชีวอนามัยเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนทำงาน แต่ส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาการเข้าถึงการบริการเนื่องจากสาเหตุหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการด้านการประเมินการสัมผัสสิ่งแวดล้อมในการทำงาน การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพในการทำงาน และอาชีวเวชศาสตร์ที่ยังไม่ได้มาตรฐานและไม่เพียงพอ

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้กระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑.๑ เร่งรัดให้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จัดให้มีมาตรฐานในการบริหารและการ

^๑ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๔/ หลัก ๓

จัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานในหน่วยงานของตนไม่ต่ำกว่ามาตรฐานความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ ร่วมกับเครือข่ายแรงงาน องค์กรนายจ้าง องค์กรลูกจ้าง และภาคีเครือข่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สถาบันการศึกษาที่ผลิต/อบรมบุคลากรด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) และสมาคมวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนารูปแบบการทำงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย เพื่อนำไปสู่ “วัฒนธรรมความปลอดภัย” ในการทำงาน

๑.๓ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำและพัฒนาแนวทางและมาตรฐานด้านอาชีวอนามัยในเรื่องต่อไปนี้

๑.๓.๑ การควบคุมคุณภาพการบริการอาชีวอนามัย ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ

๑.๓.๒ การตรวจและการประเมินการสัมผัสสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

๑.๓.๓ การตรวจสุขภาพคนทำงานตามปัจจัยเสี่ยงจากการทำงาน

๑.๓.๔ ระบบสารสนเทศด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน

๑.๔ จัดสรรเงินกองทุนจากดอกผลของกองทุนเงินทดแทน ในการสนับสนุนการจัดบริการด้านอาชีวอนามัย ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ครอบคลุมอย่างทั่วถึงเพื่อให้สถานประกอบกิจการขนาดเล็กและขนาดกลางมีความสามารถเข้าถึงบริการอาชีวอนามัยให้กับคนทำงานได้ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๒๘ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. ๒๕๓๗

๑.๕ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น และศึกษาข้อมูลเตรียมความพร้อม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศที่จำเป็นต่อการจัดบริการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน ดังนี้

- ฉบับที่ ๑๕๕ ว่าด้วย ความปลอดภัยในการทำงานและอาชีวอนามัย ค.ศ. ๑๙๙๑ (พ.ศ. ๒๕๓๔)

- ฉบับที่ ๑๖๑ ว่าด้วย การบริการอาชีวอนามัย ค.ศ. ๑๙๙๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘)

- ฉบับที่ ๑๘๗ ว่าด้วยกรอบงานส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานและอาชีวอนามัย ค.ศ. ๒๐๐๖ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

๑.๖ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทบทวน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสุขภาพในสถานประกอบการให้มีคุณภาพ และมีความสอดคล้องกัน เช่น ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) เรื่องหลักเกณฑ์การยกเว้นสถานพยาบาลซึ่งไม่ต้องอยู่ในบังคับ ของ พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๔๘ ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

๒. ขอให้สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานในฐานะองค์กรมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งแก่องค์กรแรงงาน และภาคประชาสังคม เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิเรื่องการบริการอาชีวอนามัยมากยิ่งขึ้น

๓. ขอให้กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค และกรมการแพทย์เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ ให้มีการพัฒนารูปแบบการจัดบริการด้านอาชีวอนามัย และอาชีวเวชศาสตร์ ให้มีคุณภาพครอบคลุมและเข้าถึงได้ง่าย เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งบริการเชิงรุกและเชิงรับ

๓.๒ จัดทำและพัฒนาแนวทางในการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพการตรวจวินิจฉัย การรักษา และการฟื้นฟูสภาพผู้มีปัญหาด้านสุขภาพจากการทำงาน

๓.๓ สนับสนุนและร่วมมือกับมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา และองค์กรวิชาชีพต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการผลิตเพิ่มและพัฒนานักอาชีวอนามัย นักสุขศาสตร์อุตสาหกรรม แพทย์อาชีวเวชศาสตร์ และพยาบาล อาชีวอนามัย เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานตามกฎหมาย และบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ความสามารถในการทำหน้าที่บริการด้านอาชีวอนามัย

๔. ขอให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จัดสรรงบประมาณในการดูแลสุขภาพให้กับคนทำงานเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงการบริการทางสุขภาพจากกองทุนอื่นๆ

๕. ขอให้กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม บังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างจริงจัง พร้อมทั้งให้ภาคีเครือข่ายผู้หญิงและเครือข่ายแรงงาน ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของคนทำงาน ติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๕